

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มสธ. ครั้งที่ 3
The 3rd STOU Graduate Research Conference

ปัญหากฎหมายในการทำการเกษตรแบบพันธะสัญญา (Contract Farming) ในประเทศไทย

The Legal Problems in Contract Farming in Thailand

วิทยากร สุวรรณเรืองศรี * (Witayakorn Suwanrueangsri) วิสูตร คุ้มยานนท์ ** (Visoot TuvaYanond)

กัลยา ตันศิริ *** (Kanlaya Tansiri)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาประวัติความเป็นมา ความหมาย แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการทำการเกษตรแบบพันธะสัญญา ศึกษามาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับระบบการทำการเกษตรแบบพันธะสัญญา ศึกษาปัญหากฎหมายที่เกิดขึ้นเกี่ยวกับสัญญาที่นำมาใช้ในการทำการเกษตรพันธะสัญญาระหว่างเกษตรกรกับบริษัทผู้ประกอบการเกษตร และเพื่อแสวงหาแนวทางในการคุ้มครองเกษตรกรที่เข้ามาทำสัญญาที่จะนำมาใช้ในการทำการเกษตรพันธะสัญญาในอนาคตต่อไป

การวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการวิจัยเอกสาร (Documentary Research) ศึกษาจากกฎหมาย เอกสารข้อมูลการวิจัย การประชุมวิชาการ และการสัมมนาอันเกี่ยวกับมาตรการทางกฎหมายเพื่อแก้ไขปัญหาความไม่เป็นธรรมในการทำสัญญาที่ใช้ในการทำการเกษตรแบบพันธะสัญญา ศึกษากฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการทำการเกษตรแบบพันธะสัญญาในประเทศไทยคือประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ว่าด้วยนิติกรรมสัญญา ข้อขาย จ้างแรงงาน จ้างทำของ พระราชบัญญัติว่าด้วยข้อสัญญาที่ไม่เป็นธรรม พ.ศ. 2540 พระราชบัญญัติการซื้อขายสินค้าเกษตรล่วงหน้า พ.ศ. 2542 และพระราชบัญญัติสภาเกษตรกรแห่งชาติ พ.ศ. 2553

ข้อเสนอแนะจากการวิจัยครั้งนี้คือ เสนอให้มีการบัญญัติกฎหมายเพื่อควบคุมการทำเกษตรพันธะสัญญา โดยเฉพาะ กำหนดให้ใช้สัญญามาตรฐาน และกำหนดให้มีองค์กรที่ทำหน้าที่ควบคุมการทำเกษตรพันธะสัญญาให้เป็นไปตามแบบสัญญามาตรฐาน ทำให้บริษัทไม่สามารถกำหนดเงื่อนไขให้แตกต่างจากแบบที่กำหนดไว้ได้ เพื่อช่วยเหลือเกษตรกรไม่ให้ถูกเอาเปรียบจากการกำหนดข้อสัญญาที่ไม่เป็นธรรม และกำหนดให้มีองค์กรตรวจสอบคุณภาพของปัจจัยการผลิต การควบคุมคุณภาพของปัจจัยการผลิต การกำหนดสัดส่วนของบุคลากรผู้ดูแลเกษตรกรกับจำนวนเกษตรกรที่ทำสัญญากับบริษัท การผลิตปัจจัยการผลิตเพื่อช่วยเหลือเกษตรกร และการรับประกันภัยผลผลิตทางการเกษตร

คำสำคัญ: อุตสาหกรรมการเกษตร สินค้าโภคภัณฑ์ สัญญาควบคุม

* พ.ต.ด.วิทยากร สุวรรณเรืองศรี นิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขากฎหมายธุรกิจ มหาวิทยาลัยศรีปทุม E-mail : kornsri@hotmail.com

** ศาสตราจารย์พิเศษ ดร.วิสูตร คุ้มยานนท์ ภาควิชากฎหมายธุรกิจ คณะนิติศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีปทุม

*** รองศาสตราจารย์ ดร.กัลยา ตันศิริ ภาควิชา กฎหมายธุรกิจ คณะนิติศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีปทุม

การประชุมเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา มสธ. ครั้งที่ 3
The 3rd STOU Graduate Research Conference

Abstract

This research has its objectives to study the history, the meaning, the conceptual framework and the theory of the contract farming, to study the legal measurement about the contract farming system, to study the legal problem in contract between the farmers and the firms, and also study to search for the means to protect the farmers in contract farming business in future. The research is qualitative research and it was conducted by documentary research method. The data has been gathering from laws and regulations the other researches, the conference paper, the seminar papers about the legal measurement to solve the unfair contract terms in the contract farming system.

The results from the study with the relative laws i.e. The Civil and commercial Code on relevant Juristic acts and Contracts, The Unfair Contract Term Act. B.E. 2540, The Agricultural Futures Exchange of Thailand Act B.E. 2542 and The National Farmers Council Act. B.E. 2553, found that none relative laws shall protect the farmer sufficiently.

Recommendations of this research are as follows proposed special legislation to control the contract farming business, designated to use the standard contract, established the special organization to supervise this business and not allow the company to set the terms and conditions to differ from the given model in order to protect the farmers from the unfair contract terms. The other recommendations is the body to supervise all input factors of the contract farming process and the risk insurance assignment for the agri- productions.

Keywords: Agro-industry, Commodities, the controlled contract

* พ.ต.ต.วิทยากร สุวรรณเรืองศรี นิติศาสตรมหาบัณฑิต สาขากฎหมายธุรกิจ มหาวิทยาลัยศรีปทุม E-mail : kornsri@hotmail.com

** ศาสตราจารย์พิเศษ ดร.วิสูตร คูยานนท์ ภาควิชา กฎหมายธุรกิจ คณะนิติศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีปทุม

*** รองศาสตราจารย์ ดร.กัลยา ดันศิริ ภาควิชา กฎหมายธุรกิจ คณะนิติศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีปทุม